

Lichamelijke belasting verminderen door inzet van robot ?



Ina Enting

De ziekteverzuimgegevens voor de veehouderij lijken laag, maar schijn bedriegt. Lichamelijk zwaar werk en een hoge mentale belasting leiden tot een toenemend aantal gezondheidsproblemen in de veehouderij. Het Praktijkonderzoek Veehouderij en IMAG gaan samen met veehouders op zoek naar effectieve oplossingen om de arbeidsomstandigheden te verbeteren en de arbeidsdruk te verminderen.

Laag ziekteverzuimpercentage

Het ziekteverzuimpercentage in de veehouderij (3,7 %) steekt gunstig af tegen het landelijke gemiddelde (5,4 %). De cijfers voor de veehouderijsector lijken positief. Maar schijn bedriegt, want het verzuimpercentage is de afgelopen vijf jaar in de veehouderij gestegen terwijl het landelijke percentage nagenoeg gelijk is gebleven (zie figuur 1). Veel lichamelijk zwaar werk en een hoge mentale belasting zijn de belangrijkste oorzaken van het toenemend aantal gezondheidsproblemen in de veehouderij.

Onderzoek naar arbeidsoplossingen

Om het stijgende verzuimpercentage een halt toe te roepen, moeten de arbeidsomstandigheden en de arbeidsdruk op bedrijven verbeterd worden. Om de aanpak in goede banen te leiden is een Arboconvenant Agrarische Sectoren opgesteld (zie kader). Binnen dit convenant werkt Praktijkonderzoek Veehouderij

samen met IMAG om effectieve oplossingen voor knelpunten te zoeken en deze oplossingen in de praktijk te testen. Dit jaar staan voor de varkenshouderij de volgende onderzoeken centraal: (1) De samenhang tussen lichamelijke en mentale werkbelasting en maatregelen om het (eventueel) gecombineerde effect ervan op de gezondheid te verminderen, en (2) Het verbeteren van de werkomstandigheden tijdens het reinigen van afdelingen.

Oorzaken gezondheidsproblemen

Zwaar lichamelijk werk, zoals het reinigen van afdelingen met een hogedrukspuit, kan leiden tot rug- en schouderklachten. Varkenshouders of medewerkers die het werk op het bedrijf boeiend vinden, hebben minder gezondheidsklachten. Of deze lichamelijke en mentale factoren tezamen het optreden van gezondheidsproblemen bepalen is minder bekend. Een nadere analyse van gegevens van een voorgaand onderzoek naar gezondheid van varkenshouders en medewerkers moet uitwijzen of deze relatie bestaat. Daarna wordt samen met varkenshouders gekeken welke innovatieve oplossingen haalbaar en betaalbaar zijn.

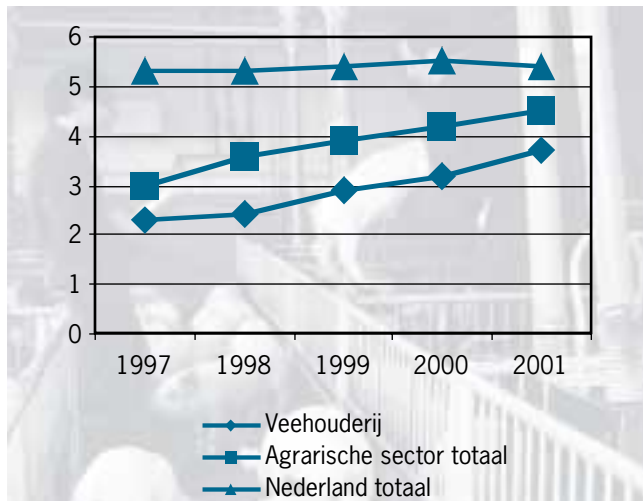
Schoonmaakrobot

Of lichamelijke en mentale belasting wel of niet samenhangen, neemt niet weg dat de lichamelijke belasting zoveel mogelijk verminderd moet worden. Bij het reinigen van afdelingen wordt de zware belasting veroorzaakt door trillingen, waterkracht die gecompenseerd moet worden met spierkracht, lawaai en een natte en vaak koude omgeving vol nevel en vuildeeltjes. De meest ideale oplossing voor het zware werk is automatisering: het reinigen wordt niet door mensen maar door een robot gedaan. Maar, kan een schoonmaakrobot het werk wezenlijk uit handen nemen? Vragen die onderzocht moeten



worden: Welke stalinrichting heb ik nodig? Hoe goed wordt er gereinigd? Hoe groot is het waterverbruik? Wat zijn de kosten?

Een robot is echter een oplossing op de lange termijn. Voor de korte termijn wordt gekeken of het mogelijk is om verbeteringen aan de spuitlans van de hogedrukspuit aan te brengen, waardoor minder trillingen optreden of minder spierkracht gebruikt hoeft te worden. Daarbij wordt ook gekeken of de duur van het reinigen verkort kan worden door andere hokmaterialen te gebruiken.



Figuur 1 Ziekteverzuim van werknemers in de agrarische sector (%)

Arboconvenant Agrarische Sectoren

Wat

Een convenant is een overeenkomst waarin verschillende partijen afspraken maken over een zaak van algemeen belang. In het Arboconvenant Agrarische Sectoren staat het verminderen van arbeidsrisico's door hoge lichamelijke en mentale belasting en het terugdringen van het ziekteverzuim en de WAO-instroom centraal. Het convenant is voor acht verschillende agrarische sectoren, waaronder de veehouderijsector. De partijen stellen onder andere geld beschikbaar voor het begeleiden van bedrijven met betrekking tot het verbeteren van arbeidsomstandigheden, het geven van voorlichting, trainingen en scholing, het openstellen van stimuleringsregelingen (bijvoorbeeld FARBO) en het doen van onderzoek naar effectieve oplossingen.

Wie

Het arboconvenant is ondertekend door de overheid (ministeries van LNV en SZW) en door sociale partners (zoals het agrarische bedrijfsleven en de agrarische vakbonden). Een Branche BegeleidingsCommissie (BBC) coördineert de uitvoering.

Wanneer

Het arboconvenant geldt voor vier jaar: juli 2002 – september 2006.